

Zotte zelfverheerlijking, de blinde ziener in zeven portretten

De Morgen - 18/05/2015

*****

'De blinde dichter' van de Needcompany is een portret van een gezelschap dat als één familie lief en leed deelt op zijn dooltocht langs de wereldpodia. Tegelijk is het een vlammeende kritiek op de bekrompenheid van Europa vandaag. Maar vooral, het is twee uur fantastisch, opwindend, ontroerend, grappig, tragisch theater.

De toon is meteen gezet als Grace Ellen Barkey het podium beklimt om zichzelf te portretteren. Ze draagt traditionele Indonesische kledij, met een kroon, maar haar gezicht is geschminkt als een Europese clown. Ook haar overmaatse schoenen passen meer bij een clown dan een danseres.

Toch is ze zich van geen kwaad bewust. Ze proeft de klank van haar naam, en herhaalt die in elke mogelijke toonaard, van gracieus tot stoer en rauw. Dat gaat steeds sneller, tot ze haar naam schreeuwend en stampvoetend scandeert, aangemoedigd door het ensemble in de orkestbak.

Die zotte zelfverheerlijking vindt la Barkey niet meer dan normaal, want ze is, naar eigen zeggen, een multicultureel wonder, met Indonesisch, Chinees, Duits en Hollands bloed in de aderen. Mohamed Toukabri komt ongevraagd tussen: 'Jij bent misschien een multicultureel wonder, maar ik ben de puurste monocultuur'. Maar dan mag hij weer ophoepelen.

Daarna geeft Jan Lauwers Maarten Seghers het podium om zichzelf te bewieroken. Dat pakt echter anders uit. Zijn stamboom, veertig generaties smeden, voert hem naar de Middeleeuwen en de kruistochten. Een bitter verhaal van ridders die kinderen opaten omdat de paarden te kostbaar waren. Een dood paard, opgebaard op een reusachtige hefboom illustreert dat levendig.

Voor de pauze passeren ook Hans Petter Dahl en Anna Sophia Bonnema de revue. Dahl is één en al de pocherige, stoere Viking. Maar ook daar zit de mot in de mythe: ooit liet hij iemand verdrinken omdat hij te stoned of te bang was om in het water te duiken. Echte helden zijn dit toch niet, ondanks hun kabaal en snoeverij over grootse geschiedenissen en culturele suprematie.

Dat geeft Anna Sophia Bonnema mee in haar portret voor de pauze: 'Ik ben iedereen, en de wereld ben ik. En daarom is het goed dat we alleen over onszelf praten. Want dat is de ware geschiedenis. Dat is de ware liefde. Al het andere is valsheid in geschrifte'. Versta: alle gewauwel over identiteit rechtvaardigt slechts de bekrompenheid en zwakte waar we niet mee om kunnen gaan.

Na de pauze is het weer één en al spektakel als Benoît Gob snoeverig vertelt over zijn jeugd. Al is dat een intriest verhaal van verwaarlozing. Hier is het ensemble op zijn best: vanuit de orkestbak ondersteunen ze dit straatvechtersepos met dreunende gitaren. Even lijkt het multiculturele thema hier weg, maar dat keert met kracht terug bij Jules Beckman, een Amerikaan van Russisch-Joodse afkomst. Ook al geen erg gelukkige jeugd, zo blijkt.

Ondertussen rollen twee reusachtige objecten het podium op: abstracte schaakstukken die elkaar met lansen belagen. Nu zijn de Middeleeuwen en kruistochten weer helemaal terug. Mohamed Toukabri speelt daar als laatste op in, met het meest verwarrende zelfportret. Hij komt op als een bling-bling Tunesiër, die het niet kan laten zijn gsm te beantwoorden, ook al staat hij op het podium. Cliché, cliché. Wat wij zien als we Arabieren zien.

Als hij zijn geschiedenis induikt, haalt hij echter een gedicht van de blinde dichter Abu al'ala al Ma'arri (973-1053) boven. Die maande ons toen al aan om de wereld niet te beschuldigen van de spoken in ons eigen hoofd. Precies wat ook Lauwers ons wil laten voelen. Hij gooit daar een fantastisch, spokerig eindbeeld bovenop, dat je perplex achterlaat.

Pieter T'Jonck